

Київський національний університет культури і мистецтв

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Силабус освітньої компоненти

Назва компоненти: **Культурна дипломатія**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

Сторінка курсу в Moodle: <https://elearn.knukim.edu.ua/course/view.php?id=68>

Сторінка компоненти в електронній бібліотеці:

<http://91.217.179.134:9100/libr/DocSearchForm>

Викладач: **Шевченко Марина Іванівна**, кандидат культурології, доцент
(лекції, підсумковий контроль)

Опис освітньої компоненти

«Культурна дипломатія» є обов'язковою освітньою компонентою навчального плану, циклу компонент професійної та практичної підготовки, яка сприяє підготовці фахівців у сфері дипломатії та міжнародних відносин.

Метою вивчення компоненти «Культурна дипломатія» є ознайомлення з культурними характеристиками дипломатичної діяльності, державного протоколу, етикету та ділового спілкування іноземних держав.

Завдання:

- визначити причини виникнення та еволюцію такого явища, як «культурна дипломатія»;
- охарактеризувати основні види культурної дипломатії та дослідити основні її проблеми на сучасному етапі;
- визначити вплив культурної дипломатії на події міжнародного життя, зміни, які відбуваються в світі, та державному житті;
- підготувати фахівців, здатних виконувати кваліфіковану аналітичну, організаційну, консультаційну роботу в державних і дипломатичних установах України, міжнародних організаціях, брати участь у переговорному процесі,

враховуючи *культурні* особливості спілкування іноземних партнерів.

Предметом вивчення освітньої компоненти «Культура дипломатія» є національні особливості дипломатичної служби, протокольної практики, етикету й ділового спілкування іноземних держав.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувачі вищої освіти повинні набути такі програмні компетентності:

Загальні:

- ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.
- ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні:

- СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.
- СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.
- СК6. Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).
- СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.
- СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.
- СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних

організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (програмні результати навчання):

- РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.
- РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.
- РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.
- РН05. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій.
- РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.
- РН16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

Передумови вивчення освітньої компоненти

Передумови вивчення освітньої компоненти: «Основи дипломатії та дипломатичної роботи», «Дипломатичний протокол та етикет».

Тематичний план освітньої компоненти

РОЗДІЛ 1. КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ КЛЮЧОВИХ НАПРЯМІВ І ФОРМ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Тема 1.1. Поняття культурної дипломатії та історія виникнення.

Тема 1.2. Мета та інструменти культурної дипломатії. Визначення ключових категорій та науково-методологічних підходів у дослідженні культурної дипломатії.

Тема 1.3. Культурна дипломатія в системі міжнародних зв'язків.

Тема 1.4. «Народна дипломатія» та роль української діаспори у просуванні та захисті пріоритетних напрямів та цілей на світовій дипломатичній арені.

Тема 1.5. Аспекти культурної дипломатії України в рамках регіонального співробітництва з країнами-сусідами.

РОЗДІЛ 2. РОЛЬ КУЛЬТУРНИХ ЧИННИКІВ В СУЧАСНОМУ ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ ТА ВПЛИВ НА ДИПЛОМАТИЧНІ ВИКЛИКИ

Тема 2.1. Суперечності мультикультурних стратегій та співіснування різних етносів.

Тема 2.2. «М'яка сила» та культурна дипломатія у XXI ст.

Тема 2.3. Культурно-інформаційна дипломатія та здатність протистояти спільному зовнішньому ворогу та викликам.

Тема 2.4. Огляд культурної дипломатичної політики України.

Тема 2.5. Переформатування культурної дипломатії на дієвий фактор зміцнення української держави.

РОЗДІЛ 3. ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ ІНСТИТУЦІЙ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ У СФЕРІ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СПІВПРАЦІ

Тема 3.1. ЮНЕСКО та його вплив на формування демократичних засад міждержавного спілкування України через культурно-дипломатичний вимір.

Тема 3.2. Міжнародні інститути культурної дипломатії та культурне дипломатичне співробітництво України в рамках міжнародних заходів.

Тема 3.3. Досвід функціонування європейських інститутів культурної дипломатії та стратегічні пріоритети інтеграції до європейських інституцій для України.

РОЗДІЛ 4. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СВІТОВИХ СТАНДАРТІВ ТА ПРИНЦИПИ РЕАЛІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ В ПРОВІДНИХ КРАЇНАХ СВІТУ

Тема 4.1. Моделі культурної дипломатії країн світу, їх міжнародна інтеграція та змішані типи.

Тема 4.2. Особливості культурної дипломатії держав англomовного світу.

Тема 4.3. Характерні риси американської моделі культурної дипломатії.

Тема 4.4. Особливості європейської моделі культурної дипломатії.

Тема 4.5. Специфіка азійських моделей культурної дипломатії.

Тема 4.5. Вектор спрямованості культурної дипломатії в Україні.

Технічне і програмне забезпечення

Методи, методики та технології – загальнонаукові та спеціальні методи та методики, аналіз і синтез, індукція і дедукція, методики оцінки й аналізу процесів у міжнародних відносинах, суспільних комунікаціях та регіональних студіях, методи та методики пошуку й оброблення інформації, методи експертного оцінювання ефективності зовнішньої політики та міжнародних комунікацій. Інструменти та обладнання: сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи (інформаційно-комунікаційні, інформаційно-пошукові, інформаційно-аналітичні) та спеціалізоване програмне забезпечення, що застосовується у дослідженні та аналізі міжнародних відносин, суспільних

комунікацій та у регіональних студіях. Персональний комп'ютер, з підключенням до Інтернет для: комунікації та опитувань. Використання електронної пошти для контролю отриманих завдань, виконаних здобувачами в ході самостійної роботи та проходження поточного контролю. Використання веб-ресурсів освітніх компонент КНУКІМ (<https://elearn.knukim.edu.ua/course/view.php?id=83>), веб-середища дистанційного навчання КНУКІМ як системно організованої сукупності веб-ресурсів освітніх компонент, програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням; інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання як технологій створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) освітніх компонент (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету та Zoom.

Рекомендовані джерела інформації

Публікації науково-педагогічного працівника

за темою освітньої компоненти

1. Шевченко М. І. Зміна соціокультурної парадигми та її вплив на особливості культурної політики. *Науковий журнал «Регіональні студії»*. 2018. № 14. С. 17-22. URL: <http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/14/5.pdf>
2. Шевченко М. І. Культурна політика України в умовах євроінтеграції: дилеми та виклики. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2019. Вип. 3. С. 215-224. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/irtpa_2019_3_21
3. Шевченко М. І. Сучасні соціокультурні зміни як чинник культурної політики держави. *Open Access Peer-reviewed Journal "Science Review"*. 5(12), June 2018, vol. 2. С. 85-89.
4. Шевченко М. І. Тенденції культурної динаміки в контексті суперечностей соціокультурних змін сучасності. *Гілея: науковий вісник*. 2017. Вип. 126. С. 307-311. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2017_126_76
5. Шевченко М.І. Роль громадських медіа в переформатуванні культурної політики: український досвід. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2018. № 4. С. 189-193. URL: <http://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/153025>

Основна література

1. Данилюк І. В. Етнічна психологія як галузь наукового знання: історико-теоретичний вимір. Київ : Самміт-книга, 2010. 432 с.
2. Зленко А. Дипломатія і політика. Україна в процесі динамічних геополітичних змін. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : Фоліо, 2021. 592 с.
3. Резніченко В. І. Довідник-практикум офіційного, дипломатичного, ділового протоколу та етикету. Київ : УНВЦ «Рідна мова», 2003. 479 с.

4. Хандогій В. Дипломатичні сюжети: Невигадані історії кар'єрного дипломата. Київ : Саміт-Книга, 2021. 576 с.
5. Шинкаренко Т. І. Етнокультурний фактор в сучасній дипломатії. *Актуальні проблеми міжнародних відносин: зб. наук. пр.* 2013. Вип. 112 (Частина І). С. 140–143.
6. Шинкаренко Т. І. Дипломатичний протокол та етикет. Київ : ВПЦ Київ. ун-т, 2009. 295 с.

Допоміжна література

7. Афанасьєв І. А. Діловий етикет. Київ : Альтерпрес, 2000. 352 с.
8. Ваганова О. В. Роль засобів масової комунікації у процесі глобалізації: автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.03. Київ, 2003. 16 с.
9. Галушко В. П. Діловий протокол та ведення переговорів. Вінниця : Нова книга, 2002. 226 с.
10. Гуменюк Б. І., Щербань О. В. Сучасна дипломатична служба: навч. посіб. Київ : Либідь, 2001. 255 с.
11. Етнокультура та дипломатія. Матеріали науково-практичної конференції 12 травня 2004 р. Київ : ІМВ, 2004. 52 с.
12. Зернецька О. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні взаємовідносини. Київ : Освіта, 1999. 352 с.
13. Луценко А. В., Піскорська Г. А. «М'яка сила» в сучасній геополітиці : монографія. Київ : ІМВ, 2011. 216 с.
14. М'яка сила України в регіоні: інструмент ефективної зовнішньої політики. А. Гетьманчук, Є. Єнін, К. Зарембо та ін. Київ, 2011. 111 с.
15. Макаренко Є. А., Піпченко Н. О. Віртуальна дипломатія: підр. Київ: Центр вільної преси, 2010. 302 с.
16. Михальченко М. І. Україна як нова історична реальність: запасний гравець Європи. Дрогобич : Відродження, 2004. 488 с.
17. Міжнародні організації : навч. посіб. За ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського. Київ : ЦУЛ, 2003. 288 с.
18. Розумна О. П. Культурна дипломатія України: стан, проблеми, перспективи: аналітична доповідь. Київ : Національний інститут стратегічних досліджень, 2016. 53 с.
19. Сагайдак О. П. Дипломатичний протокол та етикет: навч. посіб. Київ : Знання, 2006. 380 с.
20. Скаленко О. К. Глобальні резерви поступу: інформація + інтелект + інновації. Київ : Основи, 2000. 398 с.
21. Стратегія розвитку народної дипломатії через мережу Global Ukrainians на 2017–2018 роки. С. 3–29. URL: <https://global-ukraine.com/wp-content/uploads/2017/01/2017-01-18-Global-Ukrainians-Final-Strategy-UKR.pdf> (дата звернення: 30.03.2020).
22. Українська дипломатична енциклопедія: у 2-х т. Т. 2. Редкол.: Л. В. Губерський (голова) та ін. Київ : Знання України, 2004. 812 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Сайт Європейського Союзу (ЄС). URL: <http://europa/index.htm>.
2. Сайт Центру інформації та документації НАТО в Україні. URL: www.nato.int.
3. Сайт Організації об'єднаних націй (ООН). URL: <http://www.un.org>.
4. Сайт Ради Європи. URL: <http://www.coe.int>.
5. Сайт Міністерства закордонних справ України. URL: www.mfa.gov.ua.
6. Сайт Дипломатичної академії МЗС України. URL: www.dipacadem.kiev.ua.

Політика вивчення освітньої компоненти

Освітня компонента передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Відвідування занять є обов'язковою частиною оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному (он-лайн) режимі за погодженням із керівником курсу, з презентуванням виконаних завдань під час консультації викладача.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. Завдання, які не виконані у встановлений термін, оцінюються викладачем в межах 50% звичайної оцінки.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%.

У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Силабус затверджено
на засіданні кафедри міжнародних відносин
від 30 червня 2022 р., протокол № 12.